

- [O nama](#)
- [U medijima](#)
- [DOKUMENTI](#)
- [TONOVI](#)

[Obris.org](#)

Obrana i sigurnost

- [Istaknuto](#)
- [Regija »](#)
- [Europa »](#)
- [NATO »](#)
- [Svijet »](#)
- [Predstavljamo](#)

Subscribe via [RSS Feed](#)

- [Obrana](#)
- [Sigurnost](#)
- [Unutarnji poslovi](#)
- [Vanjska politika](#)
- [Križe](#)
- [Misije](#)
- [Sabor](#)
- [Vojna industrija RH](#)
- [Ostalo](#)

[Europa](#), [Istaknuto](#), [Krizna žarišta](#), [Prostor bivšeg SSSR](#), [Svijet](#) | 18/11/2024, 22:43 [Edit this post](#)

Međunarodna pomoć za Ukrajinu i izazovi njenog prikupljanja

Od početka pune ruske agresije na Ukrajinu, 24. veljače 2022. godine, odmah je postalo jasno da su ukrajinske obrambene sposobnosti itekako ograničene, posebno u usporedbi s Ruskom Federacijom. Možda se baš i dobar dio onih prvotnih očekivanja da će ruska agresija izazvati brzi raspad ukrajinskih Oružanih snaga, pa i države, bazirao na promatranju podataka o ruskom vojnom proračunu koji je za 2021. iznosio oko 45,8 milijardi USD (i onda 2022. skočio na oko 74,7 milijarde, te 2024. na oko 117 milijardi USD) nasuprot ukrajinskom od 4,27 milijardi USD 2021. godine (što je palo na 3,55 milijardi 2022. i onda dostiglo od 40 milijardi USD u 2024. godini). Dok su omjeri proračunskih novaca za obranu u ratno doba bitno uvećani u Ukrajini, pa je time smanjena i razlika prema agresoru, ponešto su manje razlike bile u direktno raspoloživom ljudstvu za ratovanje. Na ruskih predratnih oko 900.000 vojnika i još oko 554 tisuće pripadnika policije i žandarmerije dolazilo je 2021. ukrajinskih 196,6 tisuća vojnika i oko 102 tisuće pripadnika policije i žandarmerije – da bi 2024. bilo riječi o otprilike 1,1 milijun vojnika i još oko 559 tisuća pripadnika policije i žandarmerije u Rusiji, ali oko 500 do 800 tisuća vojnika, te još oko 250 tisuća ljudi u policiji i žandarmeriji za Ukrajinu. Napomenimo pri tome da je velika većina ukrajinskog ljudstva stvarno angažirana u obrani, dok se ruski kontingent u Ukrajini krajem 2024. procjenjuje na oko 700.000 boraca, uz još oko 50.000 angažiranih u odbijanju ukrajinskog upada u regiju Kursk. Dakle, i tu je primjetan bitno intenzivniji porast ukrajinskog angažiranja ljudi u obrani, iako je popuna vojnih postrojbi za konkretna borbena djelovanja zadnje vrijeme možda i veći problema za vlasti u Kijevu nego za one u Moskvi. Naravno, sasvim je drugačija bila stvar po pitanju volje za otporom agresoru – koja se u napadnutoj Ukrajini pokazala bitnim faktorom obrane. Tu su stvari krenule od političkog vrha (koji je umjesto strane evakuacije zatražio pomoć u oružju i streljivu) pa sve do običnog stanovništva Ukrajine koje se u više valova masovno javljalo u vojku (prije nego se moralo posegnuti za širom sustavnom mobilizacijom, koja ide uz mnogo problema).

Općenito o međunarodnoj pomoći

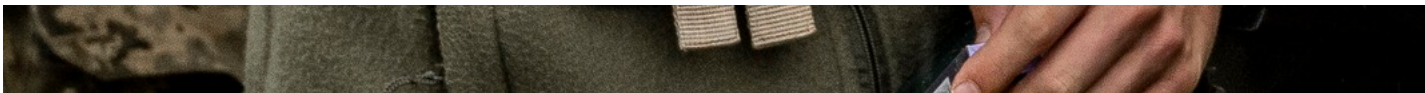
Upravo je taj poziv Vlade iz Kijeva za slanjem zapadne pomoći tijekom zadnjih skoro tri godine naišao na dobru volju – ne samo organizacija kao NATO, Europska unija ili skupina G7, već i niza pojedinačnih država. No, dok je za neke organizacije i države to bio tek nastavak dotadašnjeg pomaganja započetog nakon početka rata sredinom 2014. godine – brojnim drugim donatorima se Ukrajina pojavila na horizontu tek od 24. veljače 2022. godine, i to za humanitarnu, financijsku te vojnu pomoć. Što se država tiče, osim već spomenutih okvira organiziranja pomoći (bilateralno, kroz EU/NATO i G7 okvir), treba spomenuti i rad tzv. „Ramstein formata” („Kontaktna skupina za obranu Ukrajine”) u kojem su SAD od 26. travnja 2022. okupile do 57 država i organizacija na temi prvenstveno vojne pomoći napadnutoj Ukrajini. Jednako tako treba spomenuti i kontinuirano djelovanje brojnih građana i skupina građana koji samostalno skupljaju pomoć Ukrajini te robu i novce dostavljaju mimo svih službenih kanala pomoći – što po ukupnom učinku uopće nije zanemarivo. Posebno su tu bili javno prepoznati i pokreti za skupljanje novaca (tzv. „crowdfunding” kampanje) namijenjenih kupnji bespilotnih letjelica, ali i pojedinih tipova optoelektronike te zaštitne opreme za pješništvo i raznih vozila te strojeva. Iako se ovakve masovne napore zapravo i nije javno obračunavalo na nekoj zajedničkoj bazi – nije teško zaključiti kako se radi o prikupljanjima stotina milijuna USD u inozemstvu, a barem jednako toliko i među građanstvom Ukrajine, koje se time i posredno angažiralo u obrani domovine. Ujedno, teško je tu pobrojati i same inicijative, a kamoli ukupna njima prikupljena sredstva.

Što se organizirane državne pomoći tiče – glavnina je pristigla iz Europske unije i SAD, iako uz iznimne varijacije od mjeseca do mjeseca (što je u Ukrajini itekako otežavalo svako sustavno i dugoročnije planiranje). Prema podacima Instituta za međunarodnu ekonomiju iz Kiela u Njemačkoj, od 24. siječnja 2022. do kraja kolovoza ove godine iz Europske je unije ukupno bilo otposlano 100,82 milijarde eura (od toga 56,99 milijardi od pojedinih država članica i još 43,83 milijarde od same Unije) – no obećano je bilo poprilično više (ukupno 161,11 milijardi eura, od toga 81,33 milijarda od članica, te još 79,78 milijardi od same EU). Međutim, sva ta sredstva zapravo se dijele na financijsku, humanitarnu i vojnu pomoć, tako da od stvarno poslanih 100,82 milijarde eura govorimo o 43,64 milijarde vojne pomoći (registrirana samo od članica), 9,22 milijarde humanitarne pomoći (6,88 od članice i 2,34 od tijela EU) i 47,96 milijardi eura financijske pomoći (6,47 od članica i 41,49 od tijela EU).

Što se Sjedinjenih Američkih Država tiče, one su u istom periodu od 24. siječnja 2022. do 31. kolovoza 2024. godine obećale 100,15 milijardi eura, a isporučile su 84,73 milijarde. Od tih isporučenih novaca – 56,8 milijardi je bilo vojne pomoći, 2,93 milijarde humanitarne pomoći te 25 milijardi financijske pomoći. Dakle, njihova je ukupna humanitarna pomoć u promatranom periodu iznosila otprilike kao jedna mjesečna kvota vojne pomoći. Ukupno tu govorimo o šest velikih proračunskih alokacija, 4 u 2022. godini i onda po jedna u 2023. i 2024. godini – koje bi onda SAD postupno ispunjavale u odvojenim kvotama. Pri tome je sama vojna pomoć bila pretežito ispunjavana kroz dva odvojena mehanizma – (1) kroz neposredno slanje vojne pomoći iz robnih rezervi državnih tijela SAD (tzv. „Presidential Drawdown Authority”) ili (2) naručivanjem robe kod američke vojne industrije (tzv. „Ukraine Security Assistance Initiative”). Od novčanih kvota odobrenih u američkom Kongresu 24. travnja 2024. godine, do 16. listopada računalo se prema službenim američkim izvorima da je do kraja mandata predsjednika Joe Bidena dostupno još oko 7,5 milijardi USD za isporuku roba iz državnih zaliha, te oko 4,1 milijarda USD za narudžbe kod američke vojne industrije. Iako je zadnjih mjeseci bilo govora o usporavanju slanja konkretne robne pomoći – tijekom studenog (a posebno nakon izbora Donalda Trumpa za novog predsjednika SAD), iz Washingtona se čuje o namjeri korištenja svih raspoloživih sredstava do trenutka predaje vlasti (inauguracija tradicionalno zakazana za 20. siječnja godine nakon izbora). To se posebno tiče isporuke vojnih roba iz državnih zaliha, dok se za sredstva usmjerena prema industriji ipak izražava nadu da je dovoljno izvesti sklapanja ugovora uz prve avansne uplate, dok bi onda tako sklopljeni ugovori za proizvodnju ipak trebali ostati važeći i u vrijeme nove administracije (u što neki također otvoreno sumnjaju).

Konačno, tu treba spomenuti još i pojedine individualne države koje su se iskazale velikim kvotama pomoći za Ukrajinu, posebno tu ističući Veliku Britaniju, Japan, Kanadu i Norvešku, koje djeluju izvan EU/SAD okvira. Velika Britanija je za Ukrajinu u promatranom periodu otposlala 13,67 milijardi eura ukupne pomoći od obećanih 20,92 milijarde. Od toga je 9,42 milijarde bilo vojne pomoći, 0,85 milijardi humanitarne pomoći, te još 3,41 milijarda eura financijske pomoći. Sasvim je obrnuta situacija s Japanom – koji je obećao 12,38 i od toga isporučio 9,02 milijarde eura pomoći. U tome je bilo sadržano samo 0,06 milijardi vojne pomoći, 1,02 milijarde humanitarne pomoći te 7,93 milijarde eura financijske pomoći. Ponešto su uravnoteženije Kanada i Norveška. Naime, Kanada je od obećanih oko 8,38 milijardi eura otposlala 7,79 milijardi (od toga 2,48 milijardi vojne pomoći, 0,42 milijardi humanitarne pomoći, te 4,89 financijske pomoći). Norveška je obećala 7,84 milijarde od čega je u promatranom periodu isporučila 2,83 milijarde eura (od toga 1,53 milijardi vojne pomoći, 0,49 humanitarne pomoći i još 0,81 milijardu financijske pomoći). Dakle, svugdje se vide veći ili manji raskoraci između obećanja i isporuka koje često idu u ratama, dugo nakon što su se ugasila svjetla medija pred kojima su političari mahali velikim obećanjima i brojkama. Nije tu mnogo pomoglo ni sklapanje bilateralnih „sigurnosnih sporazuma” kojima su vlasti u Kijevu od siječnja 2024. (prvo s Velikom Britanijom) nastojale fiksirati pojedina nacionalna obećanja i njihovu isporuku. Naime, proračunski problemi doveli su u pitanje ispunjavanje i takvih finacijskih obećanja kako u Njemačkoj tako i u Francuskoj (obje su takve sporazume s Ukrajinom potpisale 16. veljače ove godine).

Bitna stavka – vojna pomoć

Već i prije konkretnog pokretanja opće vojne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu bilo je jasno da konkretna vojna pomoć igra veliku ulogu u čitavoj ovoj situaciji. Naime, nakon problematičnih ishoda borbi tijekom 2014. godine i onda sklapanja mirovnih sporazuma u Minsku, postalo je jasno da Ukrajini hitno treba zapadna podrška u obuci ljudstva, provedbi reformi obrambenog sektora, ali i u modernizaciji (sve to u vrijeme problematičnog opstajanja domaće vojne industrije, koja je sve teže nosila teret održavanja koraka s vojnom tehnologijom i Zapada i Ruske Federacije). Dok se oko 400 milijuna USD vojne pomoći Ukrajini još 2019. koristilo kao sredstvo političkih pritisaka (radi čega je tadašnji predsjednik Donald Trump bio izložen i svom prvom postupku opoziva, u postupku otpočetom 18. prosinca 2019. i dovršenom 5. veljače 2020. godine) – još u listopadu 2019. kao posebno bitnu spominjalo se prvu američku isporuku protuoklopnog naoružanja vrijednu oko 39 milijuna USD, izvršenu neovisno o ovim spominjanim stotinama milijuna blokirane pomoći. No prvi masovni paketi vojne pomoći započeli su pristizati nakon otpočinjanja ruske agresije krajem veljače 2022. godine – od čega je slanje prvih oko 350 milijuna USD vrijedne vojne robe iz zaliha državnih tijela SAD (prvenstveno Pentagona) predsjednik Joe Biden autorizirao 25. veljače 2022. godine, da bi 12. ožujka tome bilo dodano još 200 milijuna USD (prvenstveno protuzračne i protuoklopne tehnike), a onda 16. ožujka još 800 milijuna USD. Pri tome treba napomenuti kako se postupno mijenjao i konkretan sadržaj ovih paketa, ovisno o procjenama stanja i konkretnih potreba na bojištima Ukrajine. Tako se na početku uvelike slalo mobilnu opremu pogodnu za potrebe pješstva koje u hodu odbija masovne napade teže opremljenog neprijatelja, da bi postupno naglasak došao i na topničku tehniku – gdje se zapadnim naoružanjem nadomještalo ukrajinske manjkove streljiva i naoružanja istočnog podrijetla, streljivo (posebno topničke granate kalibra 105 te 155 mm za donirano zapadno naoružanje), a onda i raznu težu tehniku, vozila i opremu.

S druge strane, Ruska Federacija je u ovom ratu angažirala preko 75 posto svih svojih rasporedivih vojnih snaga (početno oko 200.000 ljudi), da bi do kraja 2023. u borbama izgubila do 90 posto djelatnog vojnog osoblja kojim je ukupno raspolagala na početku invazije. Ipak, brojnost ruskog ljudstva u Ukrajini rasla je od oko 360.000 početkom 2023. prema oko 410.000 u lipnju 2023. i do 470.000 početkom 2024. godine, a provedene su i brojne reorganizacije njihove strukture snaga te vojne doktrine koje su onda omogućile i dodatno bitno jačanje tog kontingenta. Iako je Ukrajina s osloncem na saveznike ograničila opći učinak ruskog Ratnog zrakoplovstva (osim po pitanju vrlo preciznih tzv. „planirajućih zrakoplovnih bombi”), a ruske pomorske snage na Crnom moru uvelike su potisnute na istok (što je

otvorilo put oživljavanju ukrajinskog pomorskog izvoza), ipak su agresori na kopnu nastavili napredovati. No masivnost ovog sukoba i njegove potrošnje resursa, razmjeri gubitaka vojnika i tehnike, te visok intenzitet borbi na oko 1.000 km bojišnice (nakon koncentriranja invazije na istok, jugoistok i jug Ukrajine u travnju 2022. godine) – doveli su do niza praktičnih izazova. S jedne strane, jasno se pokazala nedostatnost ukupne zapadne vojne proizvodnje (posebno topničkih granata koje se u Ukrajini zbog obostranog manjka učinkovitog zrakoplovstva troše na razini Prvog i Drugog svjetskog rata), te izraziti zapadni manjak kopnenih sustava protuzračne obrane sposobnih štititi i od dalekometnih projektila u balističkoj putanji (proturaketna obrana). Uz to, iako je pomoć u osnovnoj obuci ljudstva mnogo pomogla Ukrajini – zapadni vojni savjeti često su se pokazali limitirano uporabivima, posebice u inzistiranju na manevarskom ratovanju nasuprot ruske duboke linijske obrane početkom 2023. godine. Stvari su tu pogoršavala i kašnjenja u isporukama vojne pomoći (oklopna tehnika, zrakoplovi, oružja dugog dometa), koja je stizala otegnuto i u gotovo simbolički malim količinama. No situacija se još i dodatno zaoštrila kada su kašnjenja tipična za početak 2023. (doba priprema za najavljenju ukrajinsku ofenzivu) prerasla u široki izostanak pomoći iz SAD i Europske unije baš krajem 2023. (u doba otpočinjanja velikog niza ruskih napadnih operacija koje su se produžile praktički i tijekom čitavog dosadašnjeg dijela 2024. godine). Naime, usprkos brojnim izjavama političke podrške, jako se jasno pokazalo koliko može ograničavajuće djelovati bilo politička nesloga (koja je u SAD zaustavila isporuke pomoći od kraja 2023. barem do kraja travnja 2024. godine), ili izostanak konsenzusa u odlučivanju (kako je Mađarska u okviru EU usporila sve mjere pomoći tijekom 2023., ali i u 2024.). Konačno, kada su takve političke prepreke i bile nadiđene, ostala je činjenica da pojedine kategorije potrebnih vojnih roba baš i nisu lako dobavive – tako da je i sam Pentagon na kraju kasnio s ispunjavanjem svojih robnih isporuka, toliko da se krajem američke fiskalne godine 2024. (krajem mjeseca rujna ove godine) na kraju moralo pribjegavati dodatnim računovodstvenim trikovima ne bi li se trošenje već određenih sredstava ipak nekako produžilo do kraja mandata predsjednika Joe Bidena.

Dok je dio ovako nastalih manjkova Ukrajina uspjela nadomjestiti promjenama vlastitih borbenih metoda, inventivnim snalaženjem te pojačanim korištenjem naprednih tehnologija – nije bilo teško uočiti da ipak i masa topničkih granata i brojna oklopna tehnika te druga skupa vojna roba teško da može biti kompletno nadomještena većim količinama lakih bespilotnih letjelica ili lakim vozilima, bez obzira na volju i želju ukrajinskih branitelja. Naravno, za kraj treba uočiti i činjenicu da otvaranje spomenutih kanala pomoći iz EU i SAD tijekom prve polovice ove godine ipak nije riješilo i sve probleme. Ne samo da obnova pritoka vojne robe nije agresoru oduzela borbenu inicijativu, već su uočeni manjkovi time tek privremeno sanirani – dok ostaje kompletno nejasno kakvog će učinka na buduće prikupljanje te slanje pomoći za Ukrajinu imati izborna pobjeda Donalda Trumpa 5. studenog 2024. te njegovo preuzimanje vlasti nakon 20. siječnja 2025. godine. Možda će najbolji primjer mogućih problema tu dati objava Donalda Trumpa juniora na društvenoj mreži Instagram stavljena 9. studenog, o tome kako će za nekoliko desetaka dana Volodimir Zelenski „izgubiti džeparac” koji mu je do sada stizao iz SAD.

****ovaj tekst je dio projekta “NATO i Hrvatska pred neočekivanim izazovima” i objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti**

[Recommend](#) [Sign Up](#) to see what your friends recommend.

Vezani Tekstovi:

1. 290. dan rata u Ukrajini – Bukti žestoki informacijski rat: Ruski obavještajci izveli višestruki udar na Njemačku (1,0)
2. Potvrda nove velike ruske eskalacije rata u Ukrajini (1,0)
3. 377. dan rata u Ukrajini – Wagner digao crnu zastavu u Bahmutu, no omjer gubitaka otkriva pravu istinu (9)
4. 573. dan rata u Ukrajini – Promjena kod Bahmuta, Amerikanci najavili još strožu kontrolu pomoći Ukrajini! (9)
5. 688. dan rata u Ukrajini – Ledeno u Ukrajini, vruće na međunarodnoj sceni: Novo oružje na bojištu, a Kijev ima plan (9)

Tags: [rat](#), [ratni sukob](#), [Ruska Federacija](#), [Ukrajina](#), [vojna pomoć](#)

Share:

[Tweet](#)

Author: [Igor Tabak](#)

Video prilog dana

How Ukraine is using 'the ...

'So odd': Ex-CIA operative ...

Moldova police say they f...

Fight for Bakhmut intensifi...

- [28.9.2023. - ForcesNews - Ratovanje širom raznih domena u Ukrajini](#)
- [27.9.2023 - CNN - Dronovi i informacijski rat u Ukrajini](#)
- [13.3.2023. - France24 - Manevri ruskih pristalica u Moldovi](#)
- [12.3.2023. - Euronews - Rusi jačaju pritisak na Bahmut](#)

- [O nama](#)
- [U medijima](#)
- [DOKUMENTI](#)
- [TONOVI](#)

Copyright © 2024 — [Obrana i sigurnost](#). All Rights Reserved Designed by [WPZOOM](#)

Content Protected Using [Blog Protector](#) By: [PcDrome](#).